

РОЛЬ ЛЮДИНОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

І.В. Завгородній, Н.В. Семенова, І.М. Чеховська

Харківський національний медичний університет

Вступ. В останні роки спостерігається динаміка щорічного зростання кількості іноземних студентів, які обирають для навчання один з українських вищих навчальних закладів (ВНЗ). Так, за даними Міністерства освіти та науки у ВНЗ країни навчається близько 61 тисячі іноземних студентів із більше ніж 130 країн світу. За кількістю іноземних студентів Україна займає дев'яте місце в світі. Це більше ніж у Швеції та Швейцарії, на рівні з Бельгією та Італією [1].

У контексті цього зростає потреба в формуванні єдиного освітнього простору, необхідності визнання дипломів й уніфікації освітніх стандартів та систем, оскільки ВНЗ повинні випускати спеціалістів, які відповідають вимогам світових ринків праці. Разом з цим, методики викладання дисциплін у ВНЗ країн світу різняться між собою. У. Бек за цих умов стверджує, що масове безробіття й неповна зайнятість є основними проблемами розвитку професійної освіти [2]. Варто зазначити, що іноземні студенти віддають перевагу самостійній формі навчання, оскільки ця система є основною на етапі отримання середньої освіти. Саме це обумовлює формування колегіальних відносин між викладачем та учнем у процесі оволодіння знаннями та навичками. Суттєвою складовою навчання для іноземних студентів є громадська діяльність і реалізація себе у соціумі, частиною якого вони стають. Вищезазначене дозволяє визнати, що саме людиноцентрований підхід (Person-Centered Approach) є особливо важливим та необхідним для повномасштабного впровадження в навчальний процес при підготовці іноземних студентів у ВНЗ країни. Отже, **метою** цієї роботи було вивчити роль людиноцентрованого підходу при підготовці іноземних студентів.

Основна частина. Аналіз роботи викладачів у багатьох країнах світу показує, що чим вище їх здібності, тим більш творчим, диференційованим та індивідуалізованим є їх підхід до студентів. Виділяють два основних типи навчання: традиційне й людиноцентроване. Традиційна педагогіка включає

пасивне отримання учнем інтелектуальних знань від вчителя, при цьому взаємна довіра вчителя до учня мінімальна. Зокрема, вчитель є керівником, а учень – підлеглим, таким чином, учень не визначає ні цілей, ні методів, ні змісту навчання. Основу в побудові ділових відносин за кордоном, а також при консультуванні та навчанні іноземних студентів вже більше ніж 40 років складає людиноцентризований підхід Карла Роджерса. Зокрема, К. Роджерс переніс навчання з викладання на фасилітацію (від англ. facilitate – сприяти) осмисленого вчення. Фасилітатор зі свого боку має: поважати себе й студентів, поділяти з ними відповідальність за навчання та виховання. Студент, у свою чергу, – самостійно будувати й розвивати свою власну програму навчання, оцінювати рівень навченості й вихованості. Адже «значуще навчання» (significant learning) можливе лише при самонавчанні, і тільки в цьому випадку студент стає відповідальною, креативною особистістю. Три «базові установки» (core conditions) фасилітатора включають: «емпатію» (вміння викладача бачити внутрішній світ кожного студента), «прийняття» (тепле та людяне ставлення до студента) і «конгруентність», тобто «істинність» (викладач має бути таким, яким він є насправді). Це все призводить до підвищення успішності та покращення відвідуваності занять іноземними студентами [3].

У роботах Роджерса, основною перешкодою у взаємному міжособистісному спілкуванні є людське природне прагнення оцінювати, судити, схвалювати чи ні. Хоча прагнення давати оцінки майже завжди присутні при обміні репліками, воно значно посилюється тоді, коли глибоко порушені наші почуття та емоції. Тому чим сильніше почуття, тим більш імовірно, що елемент взаємності при спілкуванні буде відсутній. Як відмічає науковець, у цьому випадку будуть присутні: дві ідеї, два почуття й дві оцінки, що не збігаються одна з одною в психологічному просторі [4].

Як вирішити цю проблему? Автор цього педагогічного напрямку дає рекомендації щодо побудови справжнього спілкування, що є також важливими складовими значущого навчання. Зокрема, слухати з розумінням, вміти подивитися на висловлені ідеї з точки зору іншої людини, стати на її позицію.

При цьому автор зауважує, що відсутність вказаних складових при спілкуванні чинить згубний вплив на особистість учня.

Таким чином, викладач, який поводить себе природно, а також розуміє й приймає студента без «будь-яких умов» таким, який він є, створює необхідні умови для фасилітації їх значущого навчання, і в цілому – розвитку особистості учня [5, 6].

Висновок. Отже, головним завданням педагогіки є підвищення конкурентоспроможності іноземних студентів на міжнародному ринку праці за допомогою застосування педагогічних інновацій, зокрема, людиноцентрованого підходу в організації навчально-педагогічного процесу іноземних студентів та застосування фасилітаційних підходів до формування відносин у системі «викладач-студент».

Література:

1. Гонта О.І. Розвиток інтелектуального потенціалу населення України на основі інтернаціоналізації системи вищої освіти / О.І. Гонта // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2010. – № 18 (II). – С. 9 – 13.
2. Бек У. Общество риска. На пути к другому модерну / пер. с нем. – М.: Прогресс – Традиция, 2000. – 384 с.
3. Сиразеева А.Ф. Человекоцентрированная технология Карла Роджерса / А.Ф. Сиразеева // Фундаментальные исследования. – 2007. – С. 54 – 55.
4. Роджерс К. О становлении личности. Психотерапия глазами психотерапевта. - М., 1994.
5. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования: Учебное пособие. - М., 2007.
6. Роджерс К.Р., Фрейберг Дж. Свобода учиться. - М., 2002.